

Olímpia

Una estada a la ciutat dels Jocs

Josep PIERA

Olímpia era abans, a la terra i per als humans, allò que l'Olimp seria per als déus i a les altures: la concreció o imatge del paradís tal com el món hel·lènic l'entenia. Però, ¿què en queda? ¿Què dir d'Olímpia amb aquests mots, signes del silenci? Ara i ací, ¡ai!, Olímpia és un bosc de columnes derrotades, un fossar de marbres descarnats, un erm cremat per l'absència de l'aigua, on la sola música prové de les xitxarres i on la gent que la visita recorre somnàmbula l'espectacle desolat de les ruïnes. ¿Quin déu, quin heroi, quin home cantarem?

Arribats a poqueta nit a la població que hi ha vora mateix de l'antic i famós santuari d'Olímpia, ens hem delitat, oblidant xafogors enervants, de passeig pels carrers vorejats de moreres, refrescants, tot i el juliol mediterrani. Així, ens hem pres un *ouzo* a la serena. L'*ouzo*, que segons certs entesos en begudes alcohòliques és una espècie de licor blanc semblant al *zebib* egipci, l'*arak* libanès o el *pastís* dels francesos, al nostre paladar recorda la caçalla valenciana; fins i tot sol beure's barrejat en aigua freda, fent-ne allò que els de poble en diem un «nuvolet» o també una «palometa», com és costum dels nostres bars.

Un poc més tard, recuperada la calma, en notar la presència gratificant de l'apetit, hem buscat i hem trobat una taverna com les que tant m'agraden i n'hi ha a milers arreu de Grècia. Aquesta, amb una ampla terrassa coberta de parres amb raïms verds, ens oferia, ben rostint-se a la brasa d'una llar, tot un cabrit olorós a romer.

L'espectacle del fòc i de la carn daurada era com un festí casolà, com un regal dels déus; almenys per als qui mengen tant pels ulls i l'olfacte com pel paladar. Sentir el perfume del greix fent-se fum en caure sobre la brasilada despertava el plaer d'aquesta gastronomia, no per primitiva menys suculenta. És per això que, quan la cambra anà al tallador i trinxava els talls posant-los en plats i una altra ens abocava vi d'una gerra que duia, un negre vi ple de flama, la imaginació començava a sentir-se talment en un àpat homèric.

La visita ritual a les ruïnes

Finalment, hem fet les visites pertinents. Primer, com pertoca, el museu. Enguany és un corredor de baladres florits qui ens ha donat la benviguda, talment un voleiar de banderes. El museu nou d'Olímpia és un edifici dissenyat segons els models actuals: arquitectura senzilla, suggeridora dels espais antics, amb sales grans i ben il·luminades, per contemplar les peces sense aglomeracions.

Ens hem entretingut unes hores mirant alguns dels instruments emprats als jocs originaris, col·leccions de miniatures en bronze, cascs i escuts de guerrers, vasos i gerres amb motius

esportius, fragments d'estàtues en marbre o terracuita. Allò que ha sobreviscut a l'abandó, les destruccions i els furtus durant molts segles. Tots els museus arqueològics produeixen un idèntic impacte: ¿què n'ha quedat? Les deixalles d'un viure, d'un viure individual i col·lectiu, no importa si insignificant o magnífic. De les peces que hi són mostrades, la més excel·lent és el bell Hermes, atribuït a Praxíteles, que té tota una sala. L'escultura, d'una delicadesa entre sensual i distant, posseïx l'encant androgín i seductor de la millor estatuària hel·lènica.

Per últim, en recórrer les ruïnes olímpiques, a més de veure serguentanes borratges de sol sobre les columnes tombades dels temples, hem sentit com una emoció callada que omplia de clams el paratge. Com si del gram sense grades de l'estadi eixiren crits de victòria en honor d'aquell Xenofont de Corint, vencedor a la cursa i al pentatló. Un imagina el bronze viu del corredor i el veiem guanyant en la brega, sentim el vol vibrant del disc, dibuixem mentalment la paràbola airosa de la javalina en caure... També, de paraula, tornem les estàtues dels atletes a les peanes caigudes i li'n dediquem una a Diàgoras de Rodes, vencedor al pugilat, amb el cos relluent d'oli, de suor i de sol. I una altra, de marbre adolescent, en memòria d'Alcidemont d'Egina, pel seu triomf a la lluita de minyons, amb l'olivera i el llorer olímpics. ¡Quina joia la d'ells! Ara, nosaltres, a penes si arribem a imaginar-ne un esbós. Evoquem, això sí, els antics grecs, aquells que van saber viure la naturalesa com un luxe dels déus.